

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 58/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Babjak s.r.o., Zvonárska 8, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/34/2023 z 27. marca 2023 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/90/2023 z 28. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 26. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd označenými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu o neodkladnom opatrení. Sťažovateľ uznesenie krajského súdu napáda iba v časti výroku, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o zamietnutí jeho návrhu na zrušenie neodkladného opatrenia. Napadnuté uznesenia navrhuje zrušiť a vec vrátiť krajskému, ako aj najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.
2. Okresný súd Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) neodkladným opatrením z 27. septembra 2019 nariadil sťažovateľovi zdržať sa úkonov smerujúcich k odpojeniu alebo blokovaniu dodávky vody, elektriny a plynu do konkrétneho rodinného domu nachádzajúceho sa na [REDAKOVANÉ] v [REDAKOVANÉ]. Okresný súd uznesenie o neodkladnom opatrení odôvodnil tým, že rodinný dom, ktorý je súčasťou nevyporiadaného bezpodielového spoluvlastníctva sťažovateľa a jeho bývalej manželky, slúži jej a ich spoločným deťom na bývanie.
3. Potom, keď sťažovateľ zistil, že sa medzičasom plnoletý syn a aj bývalá manželka s dcérou presťahovali do ďalšieho v rámci bezpodielového spoluvlastníctva nevyporiadaného domu v [REDAKOVANÉ] (zmenili trvalý pobyt, dcéra nastúpila na tamojšiu základnú školu), podal návrh

na zrušenie neodkladného opatrenia. Okrem toho, že rodinný dom na [REDAKOVANÉ] už neslúžil na bývanie jeho bývalej manželke a ich deťom, návrh odôvodnil aj tým, že už nie je evidovaný ako odberateľ elektriny ani plynu na uvedenej adrese. Ostal už len evidovaným odberateľom vody.

4. Okresný súd uznesením z 22. decembra 2022 návrh sťažovateľa zamietol. Na základe odvolania krajský súd napadnutým uznesením prvoinštančne uznesenie čiastočne zmenil a zrušil časť, ktorou bola sťažovateľovi uložená povinnosť zdržať sa úkonov smerujúcich k odpojeniu alebo blokovaniu dodávky plynu. Vo zvyšnej časti uznesenie z 22. decembra 2022 potvrdil. Inak povedané, naďalej je účinné neodkladné opatrenie vzťahujúce sa na zabezpečenie dodávky elektriny a vody. Krajský súd svoje rozhodnutie v podstatnom odôvodnil tým, že sťažovateľ nepreukázal takú zmenu pomerov medzi stranami, ktorá by osvedčovala potrebu zrušenia neodkladného opatrenia.

5. Proti zamietavej časti napadnutého uznesenia krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Najvyšší súd dovolanie napadnutým uznesením odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP. Dovolací súd prioritne skúmal povahu rozhodnutia o návrhu na zrušenie neodkladného opatrenia. V tejto súvislosti dospel k záveru, že v danom prípade nejde o rozhodnutie vo veci samej alebo ktorým by sa konanie skončilo tak, ako to vyžadujú ustanovenia upravujúce prípustnosť dovolania. Najvyšší súd dôvodil okolnosťami prípadu, teda že návrh na neodkladné opatrenie bol podaný počas prebiehajúceho konania o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode. Aj zo skutočnosti, že krajský súd sčasti vyhovel návrhu sťažovateľa na zrušenie neodkladného opatrenia (odber plynu) na základe dostatočne osvedčeného aktuálneho stavu, vyplýva, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je takým rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým by sa konanie vo veci rodinného domu, stále patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva bývalých manželov, končilo.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou napáda uznesenie krajského súdu, ale iba v jeho zamietavej časti. Tú časť, ktorou dovolací súd zrušil neodkladné opatrenie vo vzťahu k odberu plynu, ponecháva nedotknutú. Včasnosť ústavnej sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu sťažovateľ odôvodňuje tým, že podanie dovolania nebolo explicitne vylúčené.

7. Podľa názoru sťažovateľa je napadnuté uznesenie krajského súdu neakceptovateľné. Pokiaľ žalovaná nepoprela tvrdenie, že práve ona je odberateľkou elektriny, mal krajský súd túto skutočnosť považovať za nespornú a nevyžadovať od sťažovateľa jej ďalšie preukazovanie.

8. Sťažovateľ ďalej argumentuje tým, že neuhrádzaním mesačných platieb za vodu a plyn neporušuje povinnosť uloženú súdom v neodkladnom opatrení a niet nijakého zákonného dôvodu, prečo by tieto platby mal platiť, ak v rodinnom dome nebýva a nevytvára jeho spotrebu.

9. Čo sa týka odberu vody v rodinnom dome, aj v tejto časti považuje sťažovateľ odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu za hrubo svojvoľné. Argumentuje tým, že je nelogické, ak podľa krajského súdu skutočnosť, či žalovaná v rodinnom dome býva, nie je podstatná, pretože práve preto bolo neodkladné opatrenie okresným súdom nariadené (zabezpečenie potrieb bývania).

10. Okrem toho sťažovateľ poukázal na to, že nemá ako dokázať negatívnu skutočnosť – že žalovaná v rodinnom dome nebyva. Podľa jeho názoru je dostatočným dôkazom to, že žalovaná prehlásila svoj aj dcérin trvalý pobyt, zároveň zapísala dcéru do základnej školy v [REDAKOVANÉ], teda do miesta trvalého pobytu a prihlásila sa aj na odber médií tam nachádzajúceho sa rodinného domu.

11. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ kritizuje záver o neprípustnosti a uvádza, že z nariadeného neodkladného opatrenia nevyplýva, že by bolo naviazané na akékoľvek konanie vo veci samej. Zdôrazňuje vecnú absenciu medzi konaním o rozvod manželstva a konaním o nariadení neodkladného opatrenia. Sťažovateľ tiež vylučuje súvislosť aj s konaním o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva, pretože v čase podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ešte len prebiehalo rozvodové konanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. V prípade uplatnenia dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku spôsobilého zabezpečiť ochranu práv sťažovateľa, následne však odmietnutého dovolacím súdom pre neprípustnosť, je lehota na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu. To však neplatí v prípadoch, v ktorých je neprípustnosť dovolania daná zo zákona, kde dovolanie nemožno považovať za účinný prostriedok nápravy (III. ÚS 674/2014, II. ÚS 93/2023). V prípade sťažovateľa bolo dovolanie vylúčené zo zákona, konkrétne podľa § 420 CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí.

13. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nepochybne nadobudlo právoplatnosť jeho doručením 5. apríla 2023, pričom ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 26. novembra 2024, čo vedie ústavný súd k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť ako oneskorene podanú podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

14. Záver o oneskorenosti ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nie je v rozpore s uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 295/2023-13 z 18. mája 2023, ktorým rozhodol o predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľa proti tomu istému napadnutému uzneseniu ako o neprípustnej. Vo svojom skoršom uznesení ústavný súd totiž žiadnym spôsobom nehodnotil relevantnosť podaného dovolania.

15. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či dovolací súd ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom rozhodol o dovolaní sťažovateľa proti uzneseniu odvolacieho súdu.

16. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná,

ale ani formalistická a aby bola čo najústálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012, III. ÚS 209/2021).

17. Nepripustnosť dovolania z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd vyvodil z toho, že uznesenie krajského súdu nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým konanie končí, tak ako to predpokladá § 420 CSP. Pritom poukázal na svoje kvalifikovane publikované rozhodnutie sp. zn. R 19/2017.

18. I keď všeobecné sudy pristúpili k zneniu výroku o neodkladnom opatrení pomerne úsporne, najvyšší súd hodnotil, či rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním spĺňa podmienky ustanovené v hypotéze § 420 CSP so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu, čo je z pohľadu ústavného súdu prijateľný a zmyslu tohto zákonného ustanovenia zodpovedajúci prístup k posudzovaniu prípustnosti dovolania.

19. Ústavný súd súhlasí so záverom najvyššieho súdu, že uznesenie krajského súdu v jeho napadnutej časti nie je v okolnostiach danej veci rozhodnutím, ktorým by sa konanie končilo. Neodkladné opatrenie viažuce sa na nehnuteľnosť, ktorá je aj po rozvode manželov stále v ich bezpodielovom spoluvlastníctve, a navyše za situácie, keď ho sťažovateľ ignoruje (neuhradza zálohové platby za dodávku médií), nie je možné považovať za rozhodnutie, ktoré by natrvalo usporiadalo vzťahy medzi dnes už bývalými manželmi. Ani samotný obsah neodkladného opatrenia nesignalizuje trvalé usporiadanie vzťahov medzi sporovými stranami, ale je možné ho vnímať ako prostriedok nútiaci bývalých manželov čo najrýchlejšie po zániku manželstva vyporiadať aj spoločný majetok.

20. Ústavnú sťažnosť je preto v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2025

Robert Šorl
predseda senátu